

Закона за медиите в Унгария

Резолюция на Европейския парламент от 10 март 2011 г. относно закона за медиите в Унгария

Европейският парламент,

- като взе предвид членове 2, 3, 6 и 7 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), членове 49, 56, 114, 167 и 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), член 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 10 от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ), свързани със зачитането, насърчаването и защитата на основните права, по-конкретно на свобода на изразяване и информация и на правото на медиен плурализъм,
- като взе предвид Директива 2010/13/ЕС от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите-членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги),
- като взе предвид Европейската харта за свободата на печата от 25 май 2009 г., работния документ на Комисията относно медийния плурализъм в държавите-членки на ЕС (SEC(2007)0032), „тристепенния подход към медиен плурализъм“, определен от Комисията, и независимото проучване, осъществено по искане на Комисията и приключено през 2009 г.,
- като взе предвид своите резолюции от 22 април 2004 г. относно риска от нарушаване на свободата на изразяване и информация в Европейския съюз и особено в Италия¹, от 25 септември 2008 г. относно медийна концентрация и медиен плурализъм в Европейския съюз², и от 7 септември 2010 г. относно журналистиката и новите медии – създаване на публична сфера в Европа³,
- като взе предвид изявленията на Комисията, както и внесените парламентарни въпроси и разискванията, проведени в Европейския парламент на 8 октомври 2009 г. относно свободата на информация в Италия и на 8 септември 2010 г., както и разискванията относно закона за медиите в Унгария, проведени на съвместно заседание на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и комисията по култура и образование на 17 януари 2011 г.,
- като взе предвид решението на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи да поиска от Агенцията за основните права да изготвя годишен сравнителен доклад относно положението що се отнася до свободата, плурализма и независимото управление на медиите в държавите-членки на ЕС, в който да се включват подходящи показатели,
- като взе предвид Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване и насърчаване на

¹ ОВ С 104 Е, 30.4.2004 г., стр. 1026.

² ОВ С 8 Е, 14.1.2010 г., стр. 85.

³ Приети текстове, P7_TA(2010)0307.

многообразието от форми на културно изразяване, по-специално член 5, параграф 2 и членове 7 и 11 от нея,

- като взе предвид член 110, параграф 2 от своя правилник,
- А. като има предвид, че Европейският съюз се основава на ценностите на демокрацията и принципите на правовата държава, както е посочено в член 2 от ДЕС, и следователно гарантира и насърчава свободата на изразяване и информация, така както е заложено в член 11 от Хартата на основните права и в член 10 от ЕКПЧ, и признава правната стойност на правата, свободите и принципите, изложени в Хартата на основните права, като показва това със своето присъединяване към ЕКПЧ, за която свободата и плурализмът на медиите са основни предпоставки, и като има предвид, че тези права обхващат свободата на изразяване на мнение и свободата на получаване и разпространяване на информация без упражняване на контрол, намеса или натиск от страна на публичните органи,
- Б. като има предвид, че медийният плурализъм и свобода продължават да предизвикват сериозна загриженост в ЕС и неговите държави-членки, главно в Италия, България, Румъния, Чешката република и Естония, както показаха и последните критики, отправени към приетия в Унгария между юни и декември закон за медиите и към извършените по същото време промени в конституцията. Критиките бяха отправени от международни организации като ОССЕ и комисаря по правата на човека към Съвета на Европа, от много международни и национални професионални организации на журналисти, от редактори и издатели, от НПО, които работят в областта на правата на човека и гражданските свободи, както и от държавите-членки и Комисията,
- В. като има предвид, че Комисията изрази безпокойство и поиска информация от унгарското правителство във връзка със съответствието на унгарския закон за медиите с Директивата за аудиовизуалните медийни услуги и с достиженията на общностното право като цяло, по-специално във връзка със задължението за предлагане на балансирано отразяване, приложимо за всички доставчици на аудиовизуални медийни услуги, и също така постави под съмнение съответствието на този закон с принципа на пропорционалност и зачитане на основното право на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, заложени в член 11 от Хартата на основните права, с принципа на държавата на произход и изискванията за регистрация; и като има предвид, че унгарското правителство в отговор предостави допълнителна информация и започна процес за изменение на закона, за да реши въпросите, поставени от Комисията,
- Г. като има предвид, че ОССЕ изрази сериозни резерви във връзка с материалния и териториален обхват на унгарските закони, свободата на изразяване и регулирането на съдържанието, определянето на едно лице за орган, отговарящ за националните медии и телекомуникации, както и във връзка със съответствието с принципите, от които се ръководи общественото радио- и телевизионно разпространение¹, като посочи, че новото законодателство подкопава медийния плурализъм, премахва политическата и финансовата независимост на обществените медии и затвърждава

¹ Анализ и оценка на унгарския пакет от закони и проектозакони в областта на медиите и телекомуникациите, съставени от д-р Karol Jakubowicz за ОССЕ.

в дългосрочен план отрицателните последици за свободните медии, и че медийният орган и медийният съвет са политически еднородни¹ и упражняват повсеместен и централизиран правителствен и политически контрол върху всички медии; като има предвид, че допълнителните опасения породиха налагането на несъразмерни и прекомерни санкции въз основа на спорни и неопределени основания, липсата на автоматична процедура за временно прекратяване на санкциите в случай, че решение на медийния орган се обжалва пред съда, нарушаването на принципа за поверителност на журналистическите източници и за закрила на семейните ценности,

- Д. като споделя сериозните опасения, изразени от ОССЕ във връзка с политически еднородния състав на медийния орган и медийния съвет, срока и упражняването на повсеместен и централизиран правителствен, съдебен и политически контрол върху всички медии, както и във връзка с факта, че най-проблемните елементи от законодателството противоречат на стандартите на ОССЕ и на международните норми за свобода на изразяване, като например премахването на политическата и финансовата независимост на обществените медии, също материалния и териториален обхват на регламента, както и решението да не се дават определения на основни термини, което прави невъзможно за журналистите да знаят, кога евентуално биха нарушили закона,
- Е. като има предвид, че комисарят по правата на човека към Съвета на Европа призова унгарските органи, при преразглеждането на унгарския медиен закон, да вземат предвид стандартите на Съвета на Европа в областта на свободата на изразяване и медийния плурализъм, съответните препоръки на Комитета на министрите на Съвета на Европа и на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, и по-специално обвързващите стандарти, посочени в ЕКПЧ и съдебната практика на Европейския съд по правата на човека; като има предвид, че той се позова на използването на неясни определения, които могат да се тълкуват погрешно, на въвеждането на политически небалансиран регулаторен орган с непропорционални правомощия, който не подлежи на пълен съдебен контрол, на заплахи за независимостта на обществените аудиовизуални медии и на намаляването на защитата, с която се ползват журналистическите източници; като има предвид, че той също така подчерта необходимостта всички заинтересовани страни, включително опозиционните партии и гражданското общество, да могат да участват пълноценно в преразглеждането на законодателството, което регламентира един толкова основен аспект от функционирането на демократичното общество²,
- Ж. като има предвид, че във второ становище, оповестено на 25 февруари 2011 г., комисарят по правата на човека препоръчва „цялостно преразглеждане“ на унгарския пакет от закони за медиите, с цел, наред с другото, отново да започне да се прилага едно добре формулирано законодателство, което насърчава плуралистични и независими медии и укрепва гаранциите, че медийните регулаторни механизми не подлежат на политическо въздействие³; като има предвид, че той също така твърди, че медиите в Унгария трябва да имат

¹ Писмо от 14 януари 2010 г. от представителя на ОССЕ по въпросите на свободата на медиите до председателя на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи.

² http://www.coe.int/t/commissioner/News/2011/110201Hungary_en.asp.

³ <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1751289>.

възможност да изпълняват ролята си като пазител на плуралистичното, демократично общество и че за да се постигне това, Унгария следва да се придържа към ангажиментите, които има като член на Съвета на Европа, и да се възползва максимално от експертните познания, с които разполага организацията, в области като свободата на изразяване, медийната независимост и плурализъм,

3. като има предвид, че съответно унгарският медиен закон следва незабавно да бъде отменен и преразгледан въз основа на коментарите и предложенията на Комисията, ОССЕ и Съвета на Европа, за да се гарантира, че той е изцяло в съответствие с правото на ЕС и европейските ценности и стандарти по отношение на свободата, плурализма и независимото управление на медиите,
- И. като има предвид, че въпреки няколкократните призови на Парламента за директива относно свободата, плурализма и независимото управление на медиите, Комисията досега отлагаше представянето на това предложение, а то става все по-необходимо и неотложно,
- Й. като има предвид, че критериите от Копенхаген за членство в ЕС, така както са установени през юни 1993 г. на Европейския съвет в Копенхаген, що се отнася до свободата на печата и свободата на изразяване, следва да бъдат спазвани от всички държави-членки на ЕС и прилагани посредством съответното законодателство на ЕС,
- К. като има предвид, че в точки 45 и 46 от своето решение по съединените дела С-39/05 Р и С-52/05 Р, Съдът постанови, че достъпът до информация осигурява на гражданите по-пряко участие в процеса на вземане на решения и гарантира, че администрацията се ползва с по-голяма легитимност, по-ефективна е и се отчита в по-висока степен пред гражданите в една демократична система, както и че достъпът до информация е "предварително условие за ефективното упражняване на демократичните права на гражданите",
 1. Призовава унгарските органи да възстановят независимостта на управлението на медиите и да спрат държавната намеса в свободата на изразяване и балансираното отразяване на събитията, и счита, че свръхрегулирането на медиите има негативни последици, тъй като застрашава ефективния плурализъм в публичното пространство;
 2. Приветства сътрудничеството между Комисията и унгарските органи с цел привеждане на унгарския медиен закон в съответствие с Договорите и законодателството на ЕС, и започването на процедура по изменение на законодателния пакет на национално равнище;
 3. Изразява съжаление, че Комисията е взела решение да посочи само три точки във връзка с прилагането на достиженията на общностното право от страна на Унгария и изразява съжаление от липсата на позоваване на член 30 от Директивата за аудиовизуалните медийни услуги, тъй като по този начин Комисията сама ограничава правомощията си да провери доколко Унгария зачита Хартата на основните права, когато прилага законодателството на ЕС; настоятелно призовава Комисията да проучи, дали Унгария се съобразява с режима за поемане на отговорност, определен в Директива 2000/31/ЕО относно електронната търговия, както и да провери как Унгария е транспонирала рамковите решения на ЕС относно

борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право (2008/913/ПВР) и относно борбата срещу тероризма (2008/919/ПВР), включващи позовавания на свободата на изразяване и на заобикалянето на разпоредбите за свободата на медиите;

4. Призовава Комисията да продължи стриктния мониторинг и оценка на съответствието на изменения унгарски закон за медиите с европейското законодателство и по-специално с Хартата на основните права;
5. Призовава унгарските органи да включат всички заинтересовани страни в процеса на преразглеждане на медийния закон и конституцията, която е основата на всяко демократично общество, опиращо се на принципите на правовата държава, като се осъществи подходящ контрол и се осигури баланс, за да се гарантират основните права на малцинството срещу опасността от тирания на мнозинството;
6. Призовава Комисията, на основание член 265 от ДФЕС, да предприеме действия като внесе законодателно предложение, съгласно член 225 от ДФЕС, относно свободата, плурализма и независимото управление на медиите преди края на годината, с което да се преодолеят пропуските в законодателната рамка на ЕС в областта на медиите, използвайки своите правомощия в областта на вътрешния пазар, аудиовизуалната политика, конкуренцията, далекосъобщенията, държавните субсидии, задължението за предоставяне на обществена услуга и основните права на всяко лице, пребиваващо на територията на ЕС, с цел определяне поне на минималните основни норми, на които трябва да отговарят и които трябва да зачитат в своето национално законодателство всички държави-членки, за да осигуряват, гарантират и насърчават свободата на информация и адекватното равнище на медиен плурализъм и независимо управление на медиите;
7. Призовава унгарските органи допълнително да преразгледат закона за медиите въз основа на коментарите и предложенията, отправени от Европейския парламент, Комисията, ОССЕ и комисаря по правата на човека към Съвета на Европа, както и с оглед на препоръките, направени от Комитета на министрите и Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, и като се съобразят със съдебната практика на Съда на ЕС и на Европейския съд по правата на човека, и в случай, че се установи, че медийният закон е несъвместим с буквата или духа на Договорите или правото на ЕС, с Хартата на основните права или ЕКПЧ, да отменят и да не прилагат закона или тези части от него, които са обявени за несъвместими;
8. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, правителствата и парламентите на държавите-членки, Агенцията за основните права, ОССЕ и Съвета на Европа.